

februari 2013 vol. 25 no. 1

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Van de directeur

Tientallen jaren heeft de Trust de papegaaien op verschillende manieren geholpen, zowel in de huiskamer als in het wild.

Onze vooruitgang en successen gebeurt geheel verschillend. Soms is het het herstel van een kritisch bedreigde soort zoals de Echoparkiet. Soms is het een lezer die geïnspireerd wordt door een artikel in PsittaScene, FlockTalk of op Parrots.org om de zorg voor hun papegaai te verbeteren.

De afgelopen maanden hoorden we van een totaal andere soort van succes, één die zowel onverwachts als aangenaam was. Velen van jullie hebben onze HUGO BOSS-campagne gevolgd, die de bescherming van ara's steunt in Centraal –en Zuid Amerika. We hebben stilletjes gewerkt aan een project bij een Maya-ruine Copan genaamd in Honduras. We zullen hierover vertellen in een komend nummer van PsittaScene. Op dit moment mogen we volstaan te zeggen dat we samen hebben gewerkt met een aantal fijne partners om hun lokale populatie Geelvleugel ara's te herstellen door het vrijlaten van in beslaggenomen -en in gevangenschap gekweekte vogels.

Na jaren van FlyFree herintroducties en tientallen succesverhalen hebben we verteld over een heleboel inspirerende verhalen over papegaaien die opnieuw gedijen in het wild, dus wat is er zo anders aan Copan? Wel, het is een toeristenbestemming voor honderdduizenden bezoekers, meestal internationaal. Omdat we met de parkmedewerkers samenwerkten, wisten we dat de ara's het goed deden. Wat we niet wisten is dat de tourgidsen nu hun tours vroeger op de dag beginnen vanwege de ara's. Waarschijnlijk werd bekend dat de ara's vroeg in de ochtend rond de ingang van het park vliegen. Toeristen begonnen te vragen om ze te mogen zien en fotograferen *voordat* ze de ruines gingen bezoeken!

Doordat de vogels het zo goed doen en goed broeden, de medewerkers die steeds enthousiaster hiervoor worden, de tourgidsen die hun duidelijke waarde zien en de toeristen die ze opzoeken – is het net zo'n groot succes waarop we kunnen hopen en het ziet er goed uit voor de toekomst van deze schitterende vogels in hun magische thuis in Copan.

Jamie Gilardi, directeur

Onze vleugels uitslaan

Artikel en foto's door Sam Williams

Op het beschermingscentrum van de Echo begint de dag met het geroep van wilde papegaaien vanuit de enorme, oude mangobomen. Andere vogels laten eveneens hun geluid horen in de koele (Caribische) wintermorgen (24⁰C!). Tegen de tijd dat het zonlicht over de oostelijke heuvels kruipt, hebben de ca. 30 inwonende papegaaien hun vleugels als gestrekt en cirkels boven de vallei gemaakt. Sensatiezoekende parkieten racen de heuvel af, razend door de lucht. In de vrijlatingvolière roepen een groep geredde papegaaien naar hen, hunkerend om zich bij hen te voegen. Per slot van rekening werden de meeste “wilde” papegaaien hier gestolen van hun families. Sommigen zaten een tijd lang achter tralies. En nu zijn ze vrij! De trieste werkelijkheid is dat papegaaienkuikens nog steeds illegaal worden geroofd op Bonaire. Uit het nest gehaald voordat ze de uitvliegleeftijd hebben bereikt, de papegaaien worden verkocht als huisdier. Dat kan voor de handel op Bonaire zijn of de papegaaien worden verscheept naar de naburige eilanden Curaçao en Aruba waar ze waarschijnlijk in de wereldhandel belanden.

Jongstleden juli 2011 werden we op tijd gebeld door de douaneautoriteiten om een enkele lading te redden, waaronder 16 amazone barbadensis *Amazona barbadensis*, 94 inheemse Bonaire parkieten *Aratinga pertinax* en twee Valkparkieten *Nymphicus hollandicus* – zie PsittaScene 23,3 aug.2011. De meesten van de 112 vogels waren jonge kuikens. Eén papegaai, Sid, was nog geen 10 dagen oud. Ze waren allemaal in verschrikkelijk slechte conditie. Een team van geweldige, toegewijde mensen werkten onafgebroken maandenlang om deze vogels te rehabiliteren en ze voor te breiden voor vrijlating.

We hadden onvoorstelbaar geluk dat tegelijkertijd we de gelegenheid kregen ons project, Echo, te verhuizen naar “Dos Pos” (wat twee bronnen betekent). Dos Pos is een boerderij met water en fruitbomen. Het is een papegaaien hotspot bekendstaand als een Birdlife Important Bird Area. Deze nieuwe kunuku (boerderij) verschafte ons een perfecte locatie om onervaren jonge vogels vrij te laten. We gingen direct aan de slag met het bouwen van voorzieningen waaronder: een 15 meter lange en 4 meter hoge vrijlatingvolière, een aparte rehabilitatievolière een ziekenhuisopvang voor gewonde vogels. Hoewel het huis geen deuren, luiken of deurstijlen had, vertegenwoordigde het een belangrijke verbetering ten opzichte van de kunuku waar de opvang begon.

We verhuisden de vogels en ze leken het naar hun zin te hebben alsof het ook voor hun een verbetering was. We voorzagen de volières van verse takken van verschillende soorten om de vogels te helpen te leren van lokaal voedsel te eten nadat ze in het wild waren vrijgelaten. We doen dit nog steeds twee keer per week, elke week! Na vele weken en maanden ontwikkelden ze vlieg –en foerageervaardigheden en voordat we het wisten was het tijd om ze te laten gaan. Met gemengde gevoelens toen we de eerste vrijlating deden. Na zóveel tijd en energie in de zorg voor ze te hebben geïnvesteerd, leek het krankzinnig om ze zomaar vrij te laten in de wijde wereld. Ze waren nauwelijks zoals je dat zegt ervaren, maar natuurlijk was dit waar we naar toe hadden gewerkt, bijna vanaf het moment dat we de die trieste vuile kisten een jaar eerder openmaakten.

We waren er zeker van dat als we er een paar niet allemaal tegelijkertijd vrijlieten, die eerste vogels dicht bij zouden blijven terwijl ze foerageerden op wild voedsel. De ochtend van de eerste vrijlating loerden een groep vrijwilligers over de bosjes bij de volière. Er werden voerbakken uitgezet op het platform naast het vrijlatingsluik bovenop de volière. We zetten tevens voerbakken op een tafel een paar meter van het platform. De volière was verdeeld en acht papegaaien zaten in de afdeling met het vrijlatingsluik. De eerste groep wist dat er iets

gaande was toen de bakken op de “verkeerde” plek werden gezet. De opwinding en spanning onder de papegaaien en de mensen was voelbaar.

Langzaam werd aan het koord getrokken en het vrijlatingsluik opende zich. Eerst keken de papegaaien vragend. Daarna raapte er een de moed bijeen en stapte naar buiten naar de voerbak. De vrijlatingen zijn aanvankelijk heel rustige gebeurtenissen, wat de mensen vaak verbaast. Weldra voegde een andere papegaai zich bij de eerste op het platform en dan een derde. Dan begonnen we ze aan te moedigen “Ga ... spring!” Na de langste paar minuten ooit, sprong er één. Het was slechts op de voertafel, maar het was een vooruitgang. Weldra volgde er nog een. Meer vogels kwamen naar de voertafel en dan.....

Eén vogel vloog weg van het eten en de wildernis in. Zijn snelle flapperen leek zijn verwarring weer te geven. Hij had nog nooit in een wereld gevlogen zonder grenzen. Hij cirkelde boven de volière, terwijl hij vrolijk schreeuwde. De vogels in de volière en zelfs die er buiten schoten heen en weer met kreten van opwinding. Diegenen op de tafel keken naar boven en voegden zich snel bij hen. Het was een fantastisch moment, een eer om er getuige van te zijn. Na zóveel maanden hard werken was het ook ongelooflijk emotioneel.

De vliegers kregen steeds meer vertrouwen in het oefenen weg te vliegen en (moeilijker) landen en verkennen van het gebied. Anderen sloten zich aan en diegenen die nog moesten worden vrijgelaten leek het moed te geven. De daaropvolgende weken toen meer vogels werden vrijgelaten, werd de groep nog avontuurlijker. Ze zwierven steeds verder op hun foerageertrip en ver buiten de voederstations van Echo. Het was een monumentaal succes. Alle 16 barbadensis amazones van de redding in 2011 hebben het overleefd. We konden 87 van de 94 Bonaire parkieten opvangen. De meeste konden worden vrijgelaten en doen het goed. Door te laten zien dat we zorg konden dragen voor opgevangen papegaaien versterkte de positie van Echo op Bonaire. Sinds de opvang in 2011 zijn er nog 15 inbeslaggenomen en gewonde papegaaien naar ons toe gebracht. Zeven van deze vogels (waaronder drie met gebroken vleugels, één met een gebroken poot en weer een die was beschoten) zijn hersteld en terug in het wild gezet. Nog eens acht werden inbeslaggenomen als (oudere) illegale huisdieren en zij zijn ook vrijgelaten.

Zelfs nu zijn de volières niet leeg. Een groepje gehandicapte papegaaien, die niet geschikt zijn om vrij te laten, blijven hier. We noemen ze ambassadeurs en ze zijn fantastisch om kinderen te bereiken. We hebben Sally. We noemen haar “dikke Sally” omdat ze voorheen een (hele) dikke papegaai was, die nu op een streng dieet staat in de hoop dat ze op een dag zal vliegen zoals een papegaai hoort te doen. Als we haar aan het vliegen krijgen, hopen we dat we haar ook in het wild kunnen vrijlaten.

In 2012 werden er vier jonge papegaaien gebracht in variërende staten van verval. De slechtste waren verreweg Forest en Bubba. Er werd gezegd dat ze vijf maanden oud waren en dat klopte gezien de tijd van het jaar, maar geen van allen had de lichamelijke ontwikkeling van zelfs maar een twee maanden oude uitvlieger. Bovendien had Forest ook nog een gebroken poot en helaas is het voor ons te laat hier nu nog wat aan te doen. Ze waren onvoorstelbaar slecht gevoerd en hopeloos onder hun gewicht. We gaven ze intensieve zorg en ze reageerden hier heel goed op. En ze genazen indrukwekkend en heel snel leken ze op stekelvarkens met al hun nieuwe veren.

De tijd van hun aankomst viel perfect samen met de allang geplande ontwikkeling van een adoptieprogramma. Dus als ons zou willen helpen om “Dikke Sally” te laten vliegen, of te helpen de toekomst van Forest en Bubba zeker te stellen bezoek ons dan online. Olivia is ook voor adoptie beschikbaar en ze is wild! Ontdek meer over deze charismatische vogels, lees hun blog en nog veel meer op de website (alle links zijn op psittascene.org).

De Echo opvang-, herstel -en vrijlatingprogramma's worden gesteund door Disney's Worldwide Conservation Fund. Deze programma's helpen enkelingen, maar ze zorgen ook voor ruimte in de opvangvolières van de regering, die nieuwe inbeslagnames mogelijk maken.

Door hun beschermde status te handhaven, helpt het de wilde papegaaien van Bonaire te beschermen. Echter dit is slechts één onderdeel van het werk van Echo.

Het Echoteam werkt op drie kerngebieden: onderzoek en controle, beschermingsmanagement en daarbuiten. Onze onderzoeken lopen goed en we hebben nu zeven jaar van populatiecontrole afgerond. Onze laatste schatting van de populatie is 865 vogels. In 2013 zullen we de eisen van habitat onderzoeken, grootte van verspreidingsgebied en dagelijkse verplaatsingen d.m.v. radio -en GPS tracering. Degradatie van habitat is een belangrijke beperkende factor voor de papegaaienpopulatie op Bonaire.

We werken er aan om meer te weten te komen over de noden en problemen van de papegaaien.

D.m.v. ons beschermingsmanagement richtten we ons direct op de degradatie van lokaal habitat. We hebben een inheemse plantenwekerij opgezet en we zijn nu bezig met een omheinde gebied van één hectare. We hopen dat dit gebied de eerste zal zijn in een netwerk van gebieden die planteneters buitensluit. Het eerste gebied is op het Dos Pos papegaaientrail en zal bezoekers de gelegenheid geven een gerestaureerd droog bospad te ervaren.

Tenslotte denken we dat investering in de lokale jeugd uitermate belangrijk is voor beschermingssucces. We hebben al volledig gebruikt gemaakt van de papegaaienopvang om schoolkinderen te vertellen over papegaaien. De kunuku en vooral het papegaaientrail zijn allebei geweldige manieren om kinderen simpelweg de natuur in te krijgen!

©Vertalingen Ria Vonk